

Zelfverzekerd

Lisa Loeb

‘Ik heb een fantastisch brein. En soms neemt het de verkeerde afslag’

Cabaretier en multitalent Lisa Loeb (1989) maakt van haar hart geen moordkuil. Is open over de ups en downs in haar leven. Over haar grote liefde Daniël, haar carrière na het winnen van *De slimste mens* én over haar depressie en angsten. Bewijsdrang? Altijd gehad. In het afscheidsboekje van groep 8 schreef ze al: ‘Kijk later maar in de krant. Je zult veel over me lezen.’

TEKST: INGRID SPELT | BEELDCONCEPT & FOTOGRAFIE: JACQUELINE DE HAAS | VISAGIE: MONIQUE*VISAGIE

19

M

et man Daniël en de twee kittens Bowie en Freddie woont ze in Amsterdam-Zuid. Ze zijn net verhuisd van een straat

verderop naar een benedenwoning met een fijne stadstuin. Een aantal (half)lege verhuisdozen staat nog in de grote gezellige woonkamer annex open keuken. Een spannende speelplek voor de kittens, die als twee tornado's door het huis razen, op en af de tafel springen, nieuwsgierig in een tas kijken en vervolgens warm en knus in Lisa's nek duiken. Daniël werkt een dag thuis, en trekt zich terug in de werkkamer. Lisa maakt thee en schenkt voor zichzelf een sapje in.

Het is een gekkenhuis na het winnen van *De slimste mens*, vertelt ze. Ze kreeg erna een vaste, satirische rubriek bij talkshow *Khalid & Sophie*, duikt met het programma *Amazing Grace* in de gospelwereld en gaat naar de Dominicaanse Republiek voor de opnames van het HBO-MAX-datingprogramma *Fboy Island*. Ze presenteert de show en schrijft de satirische teksten. Van een baan op televisie droomde ze als kind al. "Ik had eigenlijk twee dromen: cabaretière worden én op tv komen." Na een periode van 'ploeteren' als beginnend cabaretière en al snel touren langs de grotere theaters met het duo Matroesjka, haar solo-voorstelling *Extase* in het seizoen 2020/2021 en een coronacrisis tussendoor, komt ze in nieuw vaarwater. De 'hele' tv-wereld lijkt na het winnen van *De slimste mens* iets van haar te willen. "Deuren gaan open. Soms kan ik het nog steeds niet geloven. Ik ben dankbaar voor de uitdagende kansen die ik krijg en focus me voorlopig op tv-programma's maken." Deze middag past ze kleding door voor de opnames van het nieuwe datingprogramma. Uiterlijk telt, al helemaal op televisie.

Vroeger werd ze op school gepest vanwege haar uiterlijk. Klasgenoten vonden haar dik en ze heeft een niet-perfect-modellengebit. Een

tikje raar was ze ook. Zo'n hoogbegaafd meisje dat alles wist en overal een mening over had. *Keep on dreaming*, met dát uiterlijk zou ze haar dromen nooit bereiken, meenden haar klasgenootjes. In het afscheidsboekje van groep 8 schreef Lisa echter zelfverzekerd: *Kijk later maar in de krant. Je zult veel over me lezen.*

Een dikke middelvinger naar al die pesters?

"Stiekem verkneukel ik me natuurlijk wel, maar het is niet zo dat ik er vandaag nog erg last van heb. Hoewel het pesten op de basisschool wel degelijk impact heeft gehad. Ik vond het verschrikkelijk. Aan de andere kant heeft het me achteraf ook sterker gemaakt. Ik bleef altijd de overtuiging houden dat ik mezelf moest blijven. Best wel cool dat ik me als meisje van 9 niet geconformeerd heb aan de groep. Bovendien was ik helemaal niet dik maar kennelijk reageerde ik daar heftig op als klasgenoten me dat nariepen. Nu ik het zo over dik zijn heb, voel ik nog steeds de behoefte om me te verdedigen. Misschien ook wel omdat ik op mijn 15de een eetstoornis ontwikkelde. Ik werd aangereden door Regilio Tuur op z'n scooter, die bokser. Een week lang lag ik alleen maar te snoepen op de bank. Die extra kilo's móesten eraf. Ik woog toen 68 kilo en ben 1.77 lang, dus best een normaal gewicht. Voor mij was die 68 kilo echter het einde van de wereld. Doordeweeks at ik per dag niet meer dan duizend calorieën, en in het weekend had ik vreetbuien. Waar ben ik mee bezig, dacht ik twee jaar later. Mijn vader werd met spoed naar het ziekenhuis gebracht. Hij had een zware epilepsieaanval en uit onderzoek bleek dat het werd veroorzaakt door een goedaardige hersentumor. Zijn ziekte was veel erger dan mijn sores. Helaas blijft een eetstoornis altijd op de achtergrond aanwezig, bij stress of zorgen bijvoorbeeld. Als je succesvol wilt zijn, moet je dun zijn, die gedachte zit ook ergens in mijn hoofd. Onzin natuurlijk. Ik verzet me tegen de eetstoornis. Ik sport, eet gezond en sta zo min mogelijk op de weegschaal. Het belangrijkste is dat je lekker in je vel zit."

Was u bang uw vader te verliezen?

“Ja, héél bang. Ik ben speciaal langer thuis blijven wonen om er voor hem als afleiding te zijn. Ik studeerde aan het conservatorium. ‘Papa is overleden’, elke dag was ik bang dat ik zo’n berichtje zou krijgen. Dat gevoel is nu gelukkig weg omdat het al bijna vijftien jaar geleden is. Hij is helemaal genezen maar heeft er wel blijvende epilepsie aan overgehouden. Na zijn herstel belandde mijn vader in een depressie. Opeens realiseerde hij zich hoe hij op het randje van de dood had gebalanceerd. Mijn moeder en ik waren dolblij dat hij zijn ziekte overleefd had, hij was alleen maar depressief. Depressief zijn is voor een ander onbegrijpelijk. Pas toen ik later zelf depressief werd en een angststoornis kreeg, begreep ik hem. Daarom vind ik het ook belangrijk dat er meer aandacht en openheid is voor mentale gezondheid. Over een lichamelijke ziekte praat iedereen maar zodra je mentaal iets mankeert, wordt er geheimzinnig over gedaan.”

Lisa ontving onlangs de Mensa Fonds Impact Award, een ‘hoogbegaafdenprijs’, omdat ze open en met humor de positie van vrouwen en geestelijke gezondheidszorg bespreekbaar maakt. Ze verwerkt haar ervaringen in voorstellingen en liedjes en schrijft er een boek over. “In *BANG* schrijf ik op een humoristische manier over mijn angststoornis en depressie. Ik probeer de lezer mee te nemen in mijn hoofd. Ik groeide op tussen de boeken omdat mijn ouders een uitgeverij hadden. Dus mijn debuutroman is nog zo’n droom die uitkomt.”

Wanneer kreeg u last van een depressie?

“Als ik terugkijk, had ik als tiener al last van hoge pieken en diepe dalen. Maar ik zag mezelf gewoon als een dramatische tiener. Op mijn 27ste kreeg ik vage lichamelijke klachten: vlekken voor mijn ogen, ik sliep slecht, had continu hoofdpijn, pijn op mijn borst en ik viel flauw. Ik wuifde die klachten weg met ‘ach, een stressvolle tijd’. Ik speelde vier keer in de week met Matroesjka, een cabaretduo samen met Janneke Rinzema, en schreef een ►

‘Deuren gaan open. Soms kan ik het nog steeds niet geloven’

‘In die zware periode vroeg Daniël mij ten huwelijk’

nieuwe voorstelling. Ik ging maar door en door. We stonden wel in een uitverkochte Kleine Komedie. Bovendien waren er mensen van mij afhankelijk, best een verantwoordelijkheid. Die tour cancelen kwam niet in me op. Tot ik niet meer kon stoppen met huilen. Ik ben naar de huisarts gegaan en vroeg haar bètablokkers voor te schrijven. Zo kon ik de première halen. ‘Jij hebt over zes weken geen première. Je hebt een burn-out, dus je stopt nu,’ reageerde ze. Na enkele weken werd de diagnose bijgesteld naar een depressie. Ik kon niet eens meer naar de hoek van de straat lopen zonder een paniekaanval te krijgen. De diagnose en hulp van een psychiater heeft me geholpen. Ik kreeg medicatie en het ging snel weer beter. Ik slik nog steeds medicijnen. Schaam je niet, vraag hulp en praat erover, zeg ik tegen iedereen. Een op de vier mensen in Nederland lijdt aan een depressie. Heel vaak kunnen mensen aan de buitenkant niet zien hoe het écht met je gaat.”

Was dat bij u ook zo?

“Ja. De meeste mensen voldoen niet aan het clichébeeld. Ik lag niet dagenlang op bed en zag er altijd verzorgd uit. Maar ook iemand als ik kan een psychische ziekte hebben. Met mij gaat het nu héél goed. Ik heb mijn ziekte inmiddels geaccepteerd en weet hoe ik ermee om moet gaan. Dat is niet altijd zo geweest. In het begin was ik onzeker. Kon ik mijn vak wel aan? Maar joh, ik heb een fantastisch brein. Ik kan er geweldige dingen mee bedenken, ben productief, win er *De slimste mens* mee en ik schrijf. Alleen neemt mijn brein heel soms de verkeerde afslag. Dan somber ik een dagje, en dat is helemaal niet erg. Het is belangrijk dat mensen met een psychische ziekte zich in een ander kunnen herkennen. Ik hoop dat ik door mijn openheid een voorbeeld kan zijn. Hoeveel jongeren hebben in de afgelopen twee jaar tijdens de coronacrisis geen depressies en angsten ontwikkeld. 51 procent! Dus laat mij die taak maar op me nemen.”

Hoe was dat voor uw ouders en Daniël?

“Mijn ouders voelden zich zó schuldig. Omdat ze het niet herkend hadden. Mijn vader was depressief geweest maar hij had heel andere klachten. Zowel Daniël als mijn ouders hebben mij ontzettend gesteund. Dat hebben mijn ouders ook gedaan toen ik gepest werd op school. ‘Zorg dat je leuke dingen naast school blijft doen,’ zeiden ze altijd. Een periode zaten ze dagelijks na de les bij de juf. Onze band is zo sterk omdat we zoveel met elkaar hebben meegemaakt. We gaan elk jaar ook met z’n drieën op vakantie: laatst negen dagen naar Disney World en Miami. We houden onvoorwaardelijk van elkaar. Mijn ouders hebben me altijd gestimuleerd en zien nu welke volwassen vrouw ik ben geworden, mede door hun steun. Ik ben ook zo blij dat ik Daniël ontmoet heb voordat ik depressief werd. Zodat hij wist hoe ik zonder depressie ben. In die zware periode vroeg hij mij bewust ten huwelijk. We waren net twee jaar samen. Door het aanzoek liet hij zien dat hij echt voor mij ging. In voor- en tegenspoed. Zó lief. ‘Jij had het voor mij toch ook gedaan als het andersom was geweest,’ zegt hij altijd. Ja! Maar zo vanzelfsprekend is zo’n grote liefde niet.”

Lisa schenkt thee bij, zet voor zichzelf een kop koffie. Ze is een spraakwaterval, een snelle denker die rap verbanden legt. Daniël kan haar bijhouden, lacht ze. Hij loopt de keuken in en gaat boodschappen doen voor de lunch.

Daniël is uw grote liefde. Hoe hebben jullie elkaar ontmoet?

“We zijn uitgehuwelijkt, zeg ik altijd. Gekoppeld door een gemeenschappelijke vriendin. Vóór Daniël kwam ik alleen maar mannen uit het circuit tegen. Zonder bemiddeling was ik hem nooit tegen het lijf gelopen. We wisselden nummers uit, en appten eerst een week met elkaar. Onze humor klikte. Een afspraak plannen was best nog wel lastig. Daniël werkte als consultant in Schotland, en in de weekenden ►

CV

1989 Geboren in Amsterdam
1993 Montessorischool De Wielewaal
2001 Vossius Gymnasium
2008 Doet de opleiding jazz-zang aan het Conservatorium van Amsterdam; ze studeert cum laude af
2012 Volgt een master theaterzang aan de Toneelschool en Kleinkunstacademie Amsterdam
2012-2020 Vormt samen met Janneke Rinzeema het caberetduo Matroesjka en wint daarmee de Publieksprijs van het Amsterdams Kleinkunst Festival. Ze zijn genomineerd voor de Annie M.G. Schmidt-prijs met het liedje *Imalive*
2021 Solovoorstelling *Extase*; de liedjes *Mijn Odyssee* en *Eten of gegeten* worden zijn genomineerd voor de Annie M.G. Schmidt-prijs. Wint de finale van *De slimste mens*
2022 Doet mee aan de tv-serie *Amazing Grace*. Presenteert het HBO-MAX-datingprogramma *Fboy Island*. Ze ontvangt de Mensa Fonds Impact Award, een ‘hoogbegaafdenprijs’. In november komt haar boek *BANG* uit.

‘Met het woord feminisme ben ik niet opgevoed, wel met de daad’

9XKORT

In de koelkast?

“Spa rood.”

Altijd bij je? “Telefoon.”

Trots op? “Alles wat ik bereikt heb.”

Hekel aan?

“Ongelijkheid.”

Groot voorbeeld?

“Wende Snijders.”

Favoriete cabaretier?

“Arjen Lubach.”

Favoriete presentator?

“Eva Jinek.”

Onweerstaanbaar?

“Daniël natuurlijk. En Chardonnay.”

Levensmotto? “Moed is niet de afwezigheid van angst maar het overwinnen ervan.”

den stond ik in het theater. Hij is de man van mijn leven, dat wist ik al tijdens onze eerste afspraak. Daniël is slim, knap en grappig. Hij heeft een fijne energie en een goed hart. Ik kan op hem vertrouwen. Voorheen ging ik iets te snel voor de knappe jongen met lang haar en keek ik minder naar de inhoud. Terwijl ik het eigenlijk heel belangrijk vind dat ik met een partner kan *levelen*. We hebben overeenkomsten maar ook genoeg verschillen om nieuwsgierig naar elkaar te blijven. We raken nooit uitgepraat, en dat is heel fijn.”

Je moet je seksueel wel aangetrokken voelen tot elkaar.

“Ooh zeker. Die vibe was er al vanaf de aller-eerste minuut. Hij is ook de eerste avond mee naar huis gegaan. Seks op een eerste date moet je nooit doen als vrouw, zeggen ze. Dat is best seksistisch. Tegen een man zeggen ze dat niet. Een vrouw heeft ook verlangens. En, Daniël is gebleven. Na een jaar woonden we samen, twee jaar later stonden we voor het altaar. Inmiddels zijn we zeven jaar samen. Voor liefde is geen format. Oeps, is er elke zeven jaar een crisis in je relatie? Dááaniël, zitten wij al in een crisis? Hmm, wij worden oud met elkaar. Zéker weten.”

U bent een oude feminist in een jong lijf?

“Ik ben ermee geboren, zeg ik altijd. Met het woord feminisme ben ik niet opgevoed, wel met de daad. Mijn ouders werkten samen en deden de opvoeding en zorg samen. Ik leerde al jong dat man en vrouw gelijkwaardig zijn. Als enig kind heb ik zo een sterke basis meegekregen. Eenmaal op het conservatorium barstte die bubbel en bleek ik ineens een vrouw te zijn, een zangeres die minder waard was dan de mannelijke studenten die veelal een instrument bestudeerden. Dat stond hoger in aanzien. Héél ouderwets. Terwijl de jazzscene van oudsher helemaal niet ouderwets is. Na het conservatorium volgde ik een master aan de kleinkunstacademie. Op die opleiding

heb ik dit verschil niet zo ervaren, maar op het podium kom ik die vooroordelen wél tegen. Vrouwen hebben geen humor en hebben het alleen maar over tampons, hoor je dan. Gelul! ‘Ik vind vrouwen normaal niet grappig maar jou wel,’ zegt een man wel eens na afloop van een voorstelling. Denken ze nog dat je blij bent met dat compliment ook. Eigenlijk is het een belediging verpakt als compliment.”

Staat u op de barricade?

“Nou, als ze me vragen voor een talkshow zeg ik geen nee. Vrouwen mogen zich meer profileren en die ruimte innemen. We hebben meer vrouwelijke rolmodellen nodig.”

En dan nu een nieuwe carrière. Nederland op televisie veroveren in de hoop dat ze ooit haar eigen satirische show à la *De avondshow* van Arjen Lubach krijgt. En als ze nog verder durft te dromen zo’n weergaloze Amerikaanse show. “Als ze mij bij *Saturday night live* vragen, kom ik opdraven.” ‘Schoenmaker blijf bij je leest’ geldt zeker niet voor Lisa. Met een knipoog: “Dat is mij te saai. Waarom mag je niet verschillende dingen doen? Het beheersen van verschillende disciplines kan elkaar versterken. Die kruisbestuiving is leuk.”

Voor het eerst in uw huwelijk bent u vijf weken van huis voor opnames in het buitenland. Trekt u dat zolang zonder Daniël?

“Geen idee. Ik ben nog nooit zolang in mijn uppie weg geweest. Waarschijnlijk heb ik weinig tijd om hem te missen, en mist hij mij meer. Ik ben zes dagen in de week van ’s ochtends vroeg tot ’s avonds laat hard aan het werk. Natuurlijk gaan we elke dag even facetimen. Een dag na de opnames komt Daniël naar de Dominicaanse Republiek voor een vakantie. Plakken we er ook nog zes dagen New York achteraan; hij heeft daar gestudeerd. Dááaniël, hoe erg ga jij me missen?”

Daniël spreidt zijn armen: “Duizend miljoen keer.” ■

TEKST: Ingrid Spelt | BEELDCONCEPT & FOTOGRAFIE: Jacqueline de Haas | VISAGIE: Monique Visagie

